

TASARRUF MEVDUATI SİGORTA FONUNA YAPILAN İKRAZLAR İZLEME RAPORU (ÖZET)*

Yasal Çerçeve ve Kapsam

Yaşanan finansal kriz sonucu 2000, 2001 ve 2002 yıllarında birçok banka, Bankalar Kanununun ilgili maddeleri kapsamında Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na (TMSF) devredilmiştir. Söz konusu bankalar, TMSF'ye devir sonrası tasfiye yoluna gidilmeyerek, bankalara rehabilitasyon amacıyla çeşitli şekillerde kaynak aktarılmıştır. Kaynak aktarımlarında en çok kullanılan yöntem, Hazine Müsteşarlığı tarafından ikrazen Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) ihraç edilmesi olmuştur.

Hazine Müsteşarlığı Devlet Borçları saymanlık hesaplarının incelenmesi kapsamında söz konusu DİBS ihraçları, Sayıştay Kanununun 55. maddesi hükümleri çerçevesinde inceleme ve izlemeye tabi tutulmuştur. İncelemeler ihraçların yoğun olarak yapıldığı 2000, 2001 ve 2002 yılları işlemleri ile sınırlı tutulmuştur.

İkrazen verilen DİBS'ne ilişkin başlatılan incelemelerin ön tespitlerine 2003 yılında TBMM'ne sunulan Sayıştay Genel Uygunluk Bildirimi eki 2002 yılı Hazine İşlemleri Raporu'nda yer verilmişti. Başkanlık makamından alınan onaylar çerçevesinde incelemeler devam ettirilmiş ve bu inceleme sonuçları raporda yer almıştır.

İncelemeler; Hazine Müsteşarlığı, TMSF ve ilgili banka muhasebe kayıtları ile T.C. Merkez Bankası'ndan (TCMB) temin edilebilen bilgi ve belgeler baz alınarak yapılmıştır. İkrazen verilen DİBS'nin Hazine Müsteşarlığı tarafından ihracından başlayarak nasıl hareket ettikleri, bu süreçte, ilgili banka ve kurumların kayıt, bilgi ve belgeleri üzerinden takip edilmeye çalışılmıştır. Banka kayıtlarının sağlıklı olmadığı izlenimi üzerine (birçok senet hareketiyle ilgili muhasebe belgelerine ulaşamaması, belge olarak sunulanların ise birçoğunun belge niteliğine haiz olmaması, belge eksiklikleri ile birlikte ilgili banka muhasebe sistemlerinin bankaların tasfiye veya birleşme süreçleri ile birlikte gayri faal ve

---

* Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna Yapılan İkrazlar İzleme Raporu, Sayıştay Genel Kurulunun 7.10.2004 tarih ve 5102/1 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması uygun bulunmuştur.

bilgi elde edilemez duruma gelmiş olması gibi nedenlerle) DİBS hareketleri ile ilgili TCMB Elektronik Menkul Kıymet Transferi Sistemi (EMKT) kayıtları ile bankaların muhasebe kayıtları karşılaştırılmıştır. Menkul kıymetlerin büyük bölümü elektronik ortamda EMKT sistemi içerisinde oluşturulmakta ve el değiştirmektedirler. TCMB bünyesinde varolan bu sistemde DİBS işlemleri takip edilebilmektedir. Bankalar itibarıyla, TMSF ve banka kayıtlarından edinilen bilgilerle EMKT sisteminden elde edilen bilgiler karşılaştırma yapılabilecek şekilde rapor eki tablolarda verilmiştir.

832 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "İkraz, istikraz, kredi ve avansların denetimi" başlıklı 55. ve "Sayıştayın yetkileri" başlıklı 29. maddeleri incelemelerin yasal çerçevesini oluşturmaktadır.

Raporda Yer Alan Tespit ve Öneriler

Genel olarak incelemelerin konusu ikraza verilen DİBS işlemlerinin izlenmesi olmakla birlikte; harcamaların nihai sonucunun bütçe ve borçlanma yoluyla elde edilen kaynakların kullanımını da içerdiği dikkate alındığında; incelemeler sırasında DİBS işlemlerine bağlı tespit edilen diğer hususlara da bu raporda yer verilmiştir.

TMSF'ye ikraza verilen DİBS ihraçlarından vadesi gelmemiş tutar, 2002 yılı iç borç stokunun %13 ünü oluşturmaktadır. Hazineden ikraza ihraç edilen DİBS ve buna bağlı ödemeler tutan 2002 yılı sonu itibarıyla 33,1 katrilyon TL'ye ulaşmıştır. İkraza verilen DİBS, fon bünyesi bankalara aktarıldığında bu bankaların aktiflerine girmesi gerekir. Dolayısıyla bankalara aktarılan DİBS ve ona bağlı faiz ödemeleri tutarında, bir önceki döneme göre bu bankaların aktiflerinde artış meydana gelmiş olması beklenir.

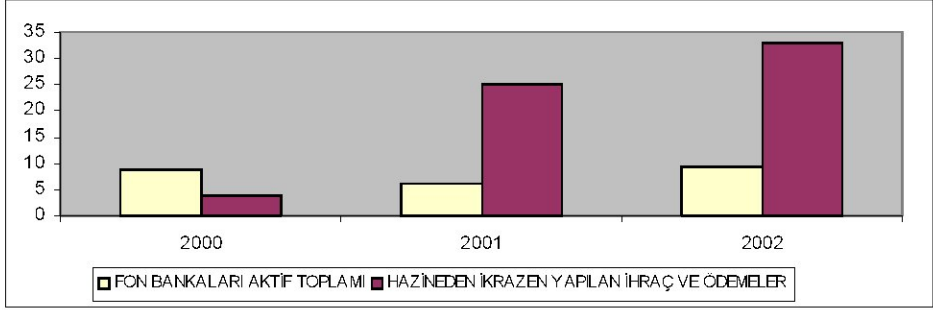
Tablo: TMSF Bünyesindeki Bankaların Zararları-Toplam Aktifleri ve İhraç Edilen Senetler

	Trilyon TL		
	2000	2001	2002
<i>Fon Bankaları Aktif Toplamı</i>			9.310
<i>Fon Bankaları Zararları (Dönem+Geçmiş Yıl)</i>			21.844
<i>Hazineden İkraza Yapılan İhraç ve Ödemeler</i>			33.102

Kaynak: www.bddk.org.tr

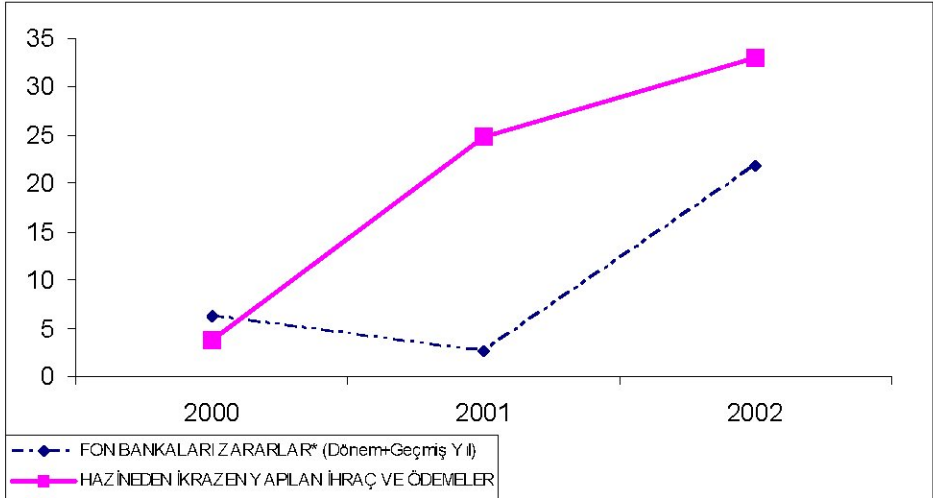
Tablodan görüleceği üzere 2000, 2001 ve 2002 yıllarında Hazineden ihraç edilen DİBS değeri, TMSF bankaları konsolide yıl sonu bilançoları aktif toplamlarının çok üzerindedir.

Grafik: Fon Bankaları Yıl Sonu Bilançolarına Göre Aktif Büyüklükleri ve Hazineden Aktarılan Kaynaklar

TMSF bünyesinde bulunan bankaların yıl sonu konsolide bilançolarına göre, zararlarında 2002 yılında dikkat çekici bir çıkış olduğu görülmektedir. Bu çıkışın 2002 yılı dönem zararından ziyade bu yılda geçmiş yıl zararlarına kaydedilen tutardan kaynaklanmaktadır. Konsolide yıl sonu bilançolarında 2001 yılı zararı 2,7 katrilyon lira iken 2002 yılı bilançosunda geçmiş yıl zararı 20,2 katrilyon lira olarak yer almıştır.

Grafik : Fon Bankaları Yıl Sonu Konsolide Bilançolarına Göre Zararlar ve Hazineden Aktarılan Kaynaklar

Bu tutarlar doğrudan ilk ihraçlar olup faiz ve kağıt değişimleri nedeniyle verilen senetlerle, nakit faiz ödemelerini kapsamamaktadır.

Fon bünyesi Bankaların bünyesinden çıkan DİBS tanım miktar ve hangi bankaya devredildiği Ek Tablo:1’de yer almıştır. Söz konusu bilgiler TMSF tarafından bildirilmiştir. Ancak bilgiler EMKT kayıtlarıyla bire bir örtüşmemektedir.

2001 ve 2002 yıllarında gerçekleştirilen 1,6 katrilyon TL, 342,8 milyon ABD doları ve 824 milyon EURO tutarlarında DİBS ihraçları ile ilgili TMSF ile Hazine Müsteşarlığı arasında imzalanmış herhangi bir ikraz anlaşması mevcut değildir.

İkraza ihraçlarla ilgili onay ve anlaşmalara konu tutarların dayanağı olacak, ikraz miktarının nasıl belirlendiğini açıklayıcı, TMSF tarafından Hazine Müsteşarlığına sunulmuş herhangi bir değerlendirmeyi gösteren bilgi veya belgeye ulaşılamamıştır.

TMSF 2002 yılı Bilançosunda, bankalara aktarılan kaynaklar aktifte sadece DİBS anaparaları dikkate alınarak takip edildiğinden, olduğundan daha düşük görünmektedir. İlgili bankalara yaklaşık 32 katrilyon lira değerinde kaynak aktarımı yapılmışken bu tutar bankalara verilen ihtiyatların takip edildiği aktif hesaplarda 17,4 katrilyon lira olarak görünmektedir.

Fon tarafından ihtiyat olarak gönderilen DİBS’nin menkul kıymetler hesabına borç, ihtiyari yedek akçeler hesabına alacak kaydı yapılması gerekirken, geçici hesaplara alınmış işlemlerin çoğunda geçici hesaplardan ana hesaplara geçiş kayıtlarına ulaşılamamıştır.

Bankaların bir bölümünün DİBS işlemlerinin yer aldığı muhasebe sistemleri bilgi edinilemez durumdadır. Birçok DİBS hareketiyle ilgili bankalarda hiçbir muhasebe belgesi sunulamamıştır. İnceleme sürecinde elde edilebilen bilgi ve belgelerin dışında birçok senet hareketiyle ilgili yeterli bilgi, belge ve muhasebe kayıtlarına ulaşılamamıştır. Bankaların bir bölümünün geçmiş yıl kayıtlarının yer aldığı muhasebe sistemleri bilgi edinilemez durumdadır. Gönderiliş amacına uygun kayıt işleminin yapılmaması ve geçici hesaplardan ana hesaplara geçiş kayıtlarına ulaşılamaması nedenleriyle birçok işlemde inceleme ve izlemeyi tam olarak sonuçlandırmak mümkün olamamaktadır.

Tarafımıza sunulan Banka Bilançoları ile TCMB izleme sisteminden alınan bilançolar arasında büyük oranda uyumsuzluklar tespit edilmiştir.

Bankaların fona devirlerinden sonra bu bankalarda gerçekleşen birleşme, tasfiye, devir ve satış gibi işlemler dahil bankaların faaliyetlerinin Bankalar Yeminli Murakiplerince denetim yapılmadığı anlaşılmıştır. Bankaların birleşmesi, satışı, tasfiyesi, tekrar tasfiyenin kaldırılması sırasında gerçekleşen DİBS hareketleri ile ilgili

sağlıklı bilgilere ulaşmak mümkün olamamaktadır. Bizzat bu işlemler bilgi ve belge temininde güçlük yaratan etkenlerin başında gelmektedir.

Türk lirası ve yabancı para mevduatlarının ticari bankalara devri karşılığında gönderildiği belirtilen DİBS ve mevduat devrine ilişkin muhasebe kayıtlarına ulaşılamamıştır. EMKT kayıtlarından mevduat devri için söz konusu DİBS'nin bu bankalara aktarıldığı görülmektedir. Ancak bu senetler karşılığı ne kadar mevduat devredildiği ve bu devirlere ilişkin diğer muhasebe kayıtları elde edilememiştir. Katrilyonlarca değerinde mevduat devirleri ile ilgili muhasebe kayıtları ibraz edilememektedir.

EMKT sisteminin dışında elektronik ortamda olmayan depolara senet giriş çıkışları senetlerin takibinde zaafa neden olabilecek hususlar ihtiva etmektedir.

DİBS'nin tamamına yakın bir bölümü EMKT sisteminde bankalar arasında fon hareketi olmadan işlem görmüştür.

İncelemeler sırasında; ikrazen verilen DİBS'nden kaynaklanan hazine alacağının TMSF'nun varolan mali yapısıyla geri ödenmesinin mümkün olmayacağı gözlemlenmiş; ve aktarılan kaynakların mali yükünün Hazine ve bütçe üzerinde kalacağı muhtemeldir. Bu yönüyle bakıldığında yükünün hazine tarafından üstlenildiği veya üstlenilmesi muhtemel, kaynakların ne şekilde ve nerelerde kullanıldığının denetimi daha önemli hale gelmektedir.

Sonuç olarak, TCMB ve TMSF bankaları kayıt ve bilgilerinin karşılaştırması neticesinde; EMKT kayıtlarından görülen birçok senet hareketinin TMSF ve bünyesi banka muhasebe kayıtlarından elde edilerek gösterilmiş olan senet hareket tablolarında yer almadığı görülmüştür. Bankaların muhasebe kayıtlarıyla EMKT kayıtlarının uyumlu olması beklenirdi. Çok sayıda senet işlemlerinin muhasebe kayıtlarına ulaşılamaması, değeri katrilyonlarla ifade edilen işlemler ve bu işlemlerin bu bankalarda nasıl sonuç doğurduğunun tespitini de imkansız kılmaktadır. Bankalarda ikraz DİBS işlemlerinin sağlıklı bilgi ve belgelerle kanıtlanamaması, bir bölümüyle ilgili hiçbir belgenin sunulmaması, Muhasebe kayıtlarının yer aldığı muhasebe sistemlerinin gayri faal hale getirilmiş olması nedenleriyle eski bilgilerin elde edilememesinin sonuçları sorumluluk tespitini gerektiren bir husustur.

Genel olarak yapılan incelemelerin konusu ikrazen verilen DİBS işlemlerinin izlenmesi olmakla birlikte; harcamaların nihai sonucunun bütçe ve borçlanma yoluyla elde edilen kaynakların kullanımını da içerdiği dikkate alındığında; incelemeler sırasında DİBS işlemlerine bağlı tespit edilen diğer hususlara da bu raporda yer verilmiştir.

TMSF'ye ikrazen verilen DİBS ihraçlarından vadesi gelmemiş tutar, 2002 yılı iç borç stokunun %13 ünü oluşturmaktadır. Hazineden ikrazen ihraç edilen DİBS ve buna bağlı ödemeler tutarı 2002 yılı sonu itibarıyla 33,1 katrilyon TL'ye

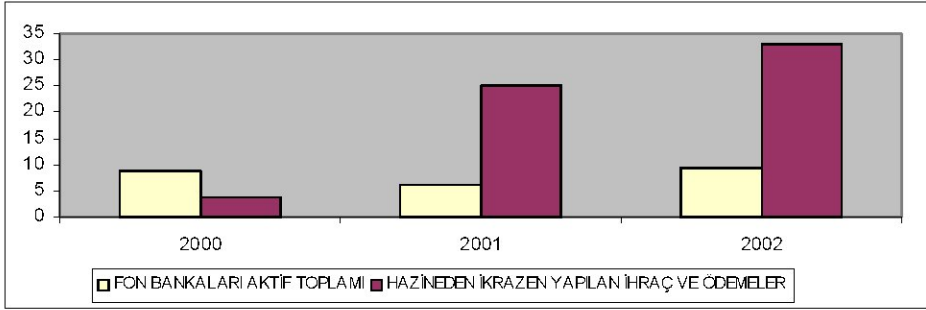
ulaşmıştır. İkraza verilen DİBS, fon bünyesindeki bankalara aktarıldığında bu bankaların aktiflerine girmesi gerekir. Dolayısıyla bankalara aktarılan DİBS ve ona bağlı faiz ödemeleri tutarında, bir önceki döneme göre bu bankaların aktiflerinde artış meydana gelmiş olması beklenir. Ancak bu durum bilançolarda gözlemlenememektedir.

Trilyon TL			
	2000	2001	2002
Fon Bankaları Aktif Toplamı			9.310
Fon Bankaları Zararları (Dönem+Geçmiş Yıl)			21.844
Hazineden İkraza Yapılan İhraç ve Ödemeler			33.102

Kaynak: www.bddk.org.tr

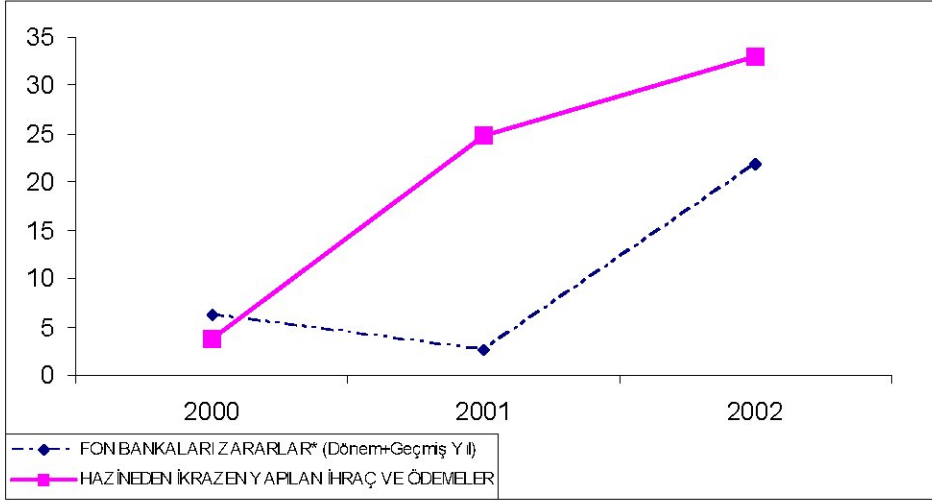
Tablodan görüleceği üzere 2000, 2001 ve 2002 yıllarında Hazineden ihraç edilen DİBS değeri, TMSF bankaları konsolide yıl sonu bilançoları aktif toplamının çok üzerindedir.

Grafik: Fon Bankaları Yıl Sonu Bilançolarına Göre Aktif Büyüklükleri ve Hazineden Aktarılan Kaynaklar

TMSF bünyesinde bulunan bankaların yıl sonu konsolide bilançolarına göre, zararlarında 2002 yılında dikkat çekici bir çıkış olduğu görünmektedir. Bu çıkışın 2002 yılı dönem zararından ziyade bu yılda geçmiş yıl zararlarına kaydedilen tutardan kaynaklanmaktadır. Konsolide yıl sonu bilançolarında 2001 yılı zararı 2,7 katrilyon lira iken 2002 yılı bilançosunda geçmiş yıl zararı 20,2 katrilyon lira olarak yer almıştır.

Grafik : Fon Bankaları Yıl Sonu Konsolide Bilançolarına Göre Zararlar ve Hazineden Aktarılan Kaynaklar

Fon bünyesindeki bankalardan çıkan DİBS'lerin tanımları, miktarları ve hangi bankaya devredildikleri Ek Tablo:1'de yer almıştır. Söz konusu bilgiler TMSF tarafından bildirilmiştir. Ancak bilgiler EMKT kayıtlarıyla bire bir örtüşmemektedir.

2001 ve 2002 yıllarında yapılan 1,6 katrilyon TL, 342,8 milyon ABD doları ve 824 milyon EURO tutarlarında DİBS ihraçları TMSF ile Hazine Müsteşarlığı arasında ikraz anlaşması olmaksızın gerçekleşmiştir.

İkraza ihraçlarla ilgili onay ve anlaşmalara konu tutarların dayanağı olacak, ikraz miktarının nasıl belirlendiğini açıklayıcı, TMSF tarafından Hazine Müsteşarlığına sunulmuş herhangi bir değerlendirmeyi gösteren bilgi veya belgeye ulaşılamamıştır.

TMSF 2002 yılı Bilançosunda, bankalara aktarılan kaynaklar aktifte sadece DİBS anaparaları dikkate alınarak takip edildiğinden, olduğundan daha düşük görünmektedir. İlgili bankalara yaklaşık 32 katrilyon lira değerinde kaynak aktarımı yapılmışken bu tutar bankalara verilen ihtiyatların takip edildiği aktif hesaplarda 17,4 katrilyon lira olarak görünmektedir.

Fon tarafından ihtiyat olarak gönderilen DİBS'nin menkul kıymetler hesabına borç, ihtiyatı yedek akçeler hesabına alacak kaydı yapılması gerekirken, geçici hesaplara alınmış işlemlerin çoğunda geçici hesaplardan ana hesaplara geçiş kayıtlarına ulaşılamamıştır.

Bankalarda birçok DİBS hareketiyle ilgili hiçbir muhasebe belgesi sunulamamıştır. İnceleme sürecinde elde edilebilen bilgi ve belgelerin dışında birçok senet hareketiyle ilgili yeterli bilgi, belge ve muhasebe kayıtlarına ulaşılamamıştır. Bankaların bir bölümünün geçmiş yıl kayıtlarının yer aldığı muhasebe sistemleri bilgi edinilemez durumdadır. Gönderiliş amacına uygun kayıt işleminin yapılmaması ve geçici hesaplardan ana hesaplara geçiş kayıtlarına ulaşılamaması nedenleriyle birçok işlemde inceleme ve izlemeyi tam olarak sonuçlandırmak mümkün olamamaktadır.

Etibank ve Demirbank tarafından TRT260702F31 tanımlı senedin ticari bir bankaya satışıyla ilgili olarak bu iki bankanın muhasebe kayıt belgeleri temin edilememiştir. Söz konusu senet bedeli yaklaşık 400 trilyon TL tutmaktadır. Ödemelerin hangi hesap numarası ve kime yapıldığı hususu TCMB'dan sorulmuş; ancak bu işlemlerde KRED mesaj tipinin kullanılması gerekirken, NORM mesajı kullanılması ve “ad-soyad” alanına gönderici banka tarafından bilgi girilmemesi nedeniyle, ödemenin “kime” ve “hangi hesap numaralarına” yapıldığı konusunda EFT sistemi arşivlerinden bilgi elde edilemediği bildirilmiştir. Bu nedenle konunun titizlikle incelenerek sonucunun ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Bankaların TMSF tarafından sunulan bilançoları ile TCMB izleme sisteminden alınan bilançoları arasında büyük oranda uyumsuzluklar tespit edilmiştir.

Bankaların fona devirlerinden sonra bu bankalarda gerçekleşen birleşme, tasfiye, devir ve satış gibi işlemler dahil bankaların faaliyetlerinin Bankalar Yeminli Murakıplarınca denetiminin yapılmadığı anlaşılmıştır. Bankaların birleşmesi, satışı, tasfiyesi, tekrar tasfiyenin kaldırılması sırasında gerçekleşen DİBS hareketleri ile ilgili sağlıklı bilgilere ulaşmak mümkün olamamaktadır. Bu işlemler bilgi ve belge temininde güçlük yaratan etkenlerin başında gelmektedir. Var olan her türlü bilgi ve belge ile muhasebe kayıtlarının sistem “back up”ları ile orijinallerinin muhafaza edilmesi ve sonradan değişiklik yapılması gerekiyor ise o takdirde muhasebe ilke ve usullerine uygun yöntemlerle yapılması ve değişikliklerin izlenebilir olması gerekir.

Türk lirası ve yabancı para mevduatlarının ticari bankalara devri karşılığında gönderildiği belirtilen DİBS ve mevduat devrine ilişkin muhasebe kayıtlarına ulaşılamamıştır. EMKT kayıtlarından mevduat devri için söz konusu DİBS'nin bu bankalara aktarıldığı görülmektedir. Ancak bu senetler karşılığı ne kadar mevduat devredildiği ve bu devirlere ilişkin diğer muhasebe kayıtları elde

edilememiştir. Katrilyonlarca TL değerinde mevduat devirleri ile ilgili muhasebe kayıtları ibraz edilememektedir.

İncelemeler sırasında kapatılan, satılan veya tasfiye edilen bankaların diğer bankalarda (özel bankalar dahil) açmış oldukları menkul kıymetlerle ilgili yatırım hesaplarının ve mevduat hesaplarının, bu bankaların kapatılmış olmasına rağmen halen açık kaldığı, tasfiye veya kapatılma işlemlerinden sonra bu hesaplarda hareket olduğu görülmektedir. Bu bulgu ile, fon bankalarının buna benzer yatırım ve mevduatlarının yurt dışındaki banka ve finans kuruluşlarında da olma ihtimali göz önünde bulundurulduğunda, muhasebe kayıtlarına hızlı ve güvenilir şekilde erişme gerekliliğinin önemi açıkça ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla kapatılan veya tasfiye edilen bankaların diğer ticari bankalar ve finans kuruluşları ile benzeri diğer kurumlar nezdinde bulunan hesapları ile sair haklarının, TMSF tarafından takip edilerek hesaplarda yapılan işlemlerin mahiyetlerinin de açıklığa kavuşturulması ve bu hesapların tasfiye edilmesi ve sair hakların aranması gerekmektedir.

Hazine Borçlarının izlenmesi için batık bankalar nedeniyle yapılan tahsilatların, (esas itibarıyla Hazinesinin aktardığı kaynaklardan olan alacakları karşılığı olduğundan) izlenebilir olmasını teminen TMSF muhasebe sisteminin; kurumun asli görevleri (tasarruf mevduatı sigortacılığı) ile tali görevleri (el konulan bankalardan kaynaklanan hak ve yükümlülükler) ayrımını gösterecek şekilde yapılandırılması gerekir. Bu suretle batık bankalardan yapılacak tahsilatların hazineye olan borç ödemelerinde kullanılıp kullanılmadığı izlenebilecektir.

İncelemeler sırasında EMKT sisteminin dışındaki depolara senet giriş çıkışları bu senetlerin takibini güçleştirmiştir. Ayrıca EMKT Sistemi, iç borç senetleri hareketlerinin tamamının izlenmesini mümkün kılacak yegâne araç durumundadır. Bu sistem borçlanma sisteminin de bel kemiğidir. Dolayısıyla sistemin güvenilirliği hayati önemdedir. EMKT Sisteminin kendine ait işleyiş kuralları olmasına karşın, ikraz senetleri ile ilgili açık piyasa işlemlerinde fon bankalarının taleplerini yerine getirmek amacıyla, bu sistemin hem işleticisi hem de kullanıcısı olan Merkez Bankasının, sistemin işleyiş kurallarını ihlal eden müdahalesinin olduğu, yapılan yazışmalar ve görüşmelerden anlaşılmaktadır. Bu tür işlemlere imkan verilmesi, sistemin işleyişi ile ilgili güvenlik kuşkusu oluşturmaktadır.

İkrazen verilen DİBS'nden kaynaklanan hazine alacağının tamamının geri ödenmesinin TMSF'nin var olan mali yapısıyla mümkün olmayacağı gözlemlenmiştir. Bu nedenle aktarılan kaynakların mali yükünün büyük oranda

Hazine ve bütçe üzerinde kalması muhtemeldir. Ancak verilen ikrazların silinmesinin sakıncalı olacağı düşünülmektedir. Tahsil kabiliyeti düşük olsa dahi hazine alacaklarının silinmesinin batık bankalardan olan TMSF alacaklarını olumsuz yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, TCMB ve TMSF bankaları kayıt ve bilgilerinin karşılaştırılması neticesinde; EMKT kayıtlarından tespit edilen birçok senet işleminin TMSF bünyesindeki bankaların kayıtlarından elde edilen tablolarda yer almadığı görülmüştür. Halbuki bankaların muhasebe kayıtları ile EMKT kayıtlarının uyumlu olması gerekirdi. Çok sayıda senet işlemlerinin muhasebe kayıtlarına ulaşamaması, değeri katrilyonlarla ifade edilen işlemler ve bu işlemlerin bu bankalarda nasıl sonuç doğurduğunun tespitini de imkansız kılmaktadır. DİBS'in tamamına yakın bir bölümünün EMKT sisteminde bankalar arasında fon hareketi (ödeme) olmadan aktarıldığı anlamına gelen AKTAR-BILD mesaj tipiyle işlem gördüğü dikkate alındığında, söz konusu aktarımlara ilişkin banka muhasebe kayıtlarının temini aktarımların ne karşılığı yapıldığının belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. Bankalarda ikraz DİBS işlemlerinin sağlıklı bilgi ve belgelerle kanıtlanamaması, bir bölümüyle ilgili hiçbir belgenin sunulamaması, muhasebe kayıtlarının yer aldığı muhasebe sistemlerinin gayri faal hale getirilmiş olması nedenleriyle eski bilgilerin elde edilememesinin sonuçları sorumluluk tespitini gerektiren bir husustur. Raporu 2000, 2001, 2002 yıllarındaki işlemler incelenmiş olmakla birlikte, TMSF Başkanlığının konuya ilişkin 22.9.2004 tarihli görüş yazısından, bu sorunların halen devam ettiği anlaşılmaktadır.